Ч. 33. Чернівцї, вівторок дня 11. (23.) лютого 1897 року. Рочник XIII.

ЧАСОПИС для руских родин. Виходить щодня кромі днїв по недїлях і сьвятах.

БУКОВИНА

Редакция і адміністрация в Чернівцях ул. Петровича ч. 2. Передплата 10 зр.

Також ювилей.

(Пригадка на часї для львівскої Рускої Бесїди).

В Рускій Бесїдї у Львові збирає ся майже вся тамошна народовецка громада руска. Належать до неї і ті панове, що тепер до виборів злучили ся з москвофілами, а навіть скапітулювали на їх річ. Так варто їм, тим народовцям з львівскої Бесїди, пригадати маленький 25-лїтний ювилей, який можуть сего року обходити. На ювилею тім у вступній величавій промові повинен хтось розповісти членам Бесїди, чи навчили ся они чого з 25-лїтного досьвіду. Вправдї Бесїда то не є товариство політичне, але члени політичної Народної Ради суть і членами неполїтичної Бесїди — се одні і ті самі люди; тому ювилей Бесїди повинен обходити і їх, тим більше, що в нїм закраска політична, дуже поучаюча на теперішні часи. Ювилей той може обходити львівска Бесїда цїлий 1897 рік, бо цїлий 1872-ий рік зійшов їй на суперечках з т. зв. „Народним Домом“ котрий саме тому 25 лїт рішив ся викинути єї із своїх комнат. Тодї в той спосіб зазначили москвофіли свою „велику прихильність“ до народовців, а нинї ті народовцї... ну, та о тім потім.

Як то було тому 25 лїт? Так було:

Треба на хвилинку сягнути ще в давнїйші часи. На просьбу Русинів міста Львова подарував їм цїсар згарища бувшої унїверситетскої бібліотеки на построенє церкви, а пізнїйше також руїни спаленої 1848-го р. академії з приналежним ґрунтом на заложенє руско-народного інститута. Русинам віддано ті руїни і ґрунт в осени 1849 року. Тимчасове завідуванє дарованого маєтку і фондів, призначених на будівлю церкви і на народний інститут поручено комісиї, зложеній з десятьох членів. Та комісия завідувала всім, а коли частина членів комісиї померла, а частина уступила, доповнили ся остальні члени новими товаришами, хоч до того не мали права.

Так доповнена комісия, уложила собі статути, котрі намісництво затвердило 1869 року. Цїкаві то статути: в них бо зроблено з маєтку фундацийного (по части дарованого цїсарем а по части зложеного з кроваво зароблених датків руских патріотів) маєток „товариства“, котрим колись члени товариства одної гарної днини на своїх загальних зборах можуть подїлити ся. Сї статути важні по нинїшний день. Після них контроля над маєтком фундацийним належить до загального збору членів товариства, а що тих членів приймає комісия, взглядно „управляючий совіт“, до котрого належить адміністрация маєтку, тож виходить, що адміністратори самі іменують своїх контрольорів; отже і абсолюторию з гори мають запевнену, тим більше, що совіт так, як перед тим комісия, правильно не приймає членів, котрі можуть єму зашкодити. Так було тому 25 лїт, так є і нинї...

Поглянъмож тепер на відносини заряду львівского Народного Дому до львівскої Рускої Бесїди. Львівска Бесїда, заложена 1861-го року для зближеня львівских Русинів, для їх науки і забави, розцвила ся з початку дуже гарно. Містила ся за малу оплату в Народнїм Домі і знаменито лучила Русинів в одну сьвідому громаду та ще й занимала ся руским театром. Але се не тягло ся довго. Мало-помалу почали Бесїду наповняти люди котрі свої власні цїли уважали висшими над добро народа і товариства; управа Бесїди дістала ся в руки трійки: В. Ковальского, Павлевича (аґента польскої народової поліциї в р. 1863, пізнїйше російского поліцийника) і Кулачковского. Що в них сидїло, то они вивили лїпше пізнїйше. З рускої Бесїди зробила ся „русская“...

Новий заряд не дуже заходив ся около добра товариства. На Бесїдї почали ся непорядки, але за те цвила висока політика; висилано почетні дипльоми заграничним публїцистам, котрі в своїх письмах руску народну честь доптали ногами, а за те не принимано і найчеснїйших народовців до товариства.

Такий нелад не міг довго подобати ся членам Бесїди. В р. 1870 настали нові вибори видїлу і москвофіли упали при виборах. До видїлу вибрано знову народовців і людий умiркованих. Бесїда стала знов рускою. Видїл взяв ся до роботи і в товаристві і в занедбанім театрі. Довгий час дошкулювали кацапи з Народного Дому новому видїлови, де могли, там керинили, жадали гроший, котрі завинив ще попередний кацапский видїл, аж вкінци стали процесувати ся в судї — як раз тому 25 лїт. Народний Дім наносїв ся був тодї викинути Руску Бесїду.

Видїл Бесїди, як міг, так старав ся полагодити сю справу мирно, робив великі жертви, але о. Павликів і Ковальский повели справу так, що всякі переправи розбили ся: не хотїли мати Бесїди в себе і не хотїли салї давати для руского театру навіть за гроші, хоть відступали єї навіть для трактиерників. 1873 року дійшло до того, що кацапи за неоправданї претенсиї хотїли заграбити книжки Просьвіти (дуже велику охоту мав до того „смотритель“ Народного Дому, Палюх, котрий потому повісив ся) — але члени Просьвіти власними руками до пів години винесли з Бесїди в безпечне місце кільканайцять тисяч книжок Просьвіти і так виратували майно товариства... Старі і молоді, люди всяких станів, працювали з патріотичним запалом при ратованю народного майна від лютого ворога. Очивидна річ, Бесїда гнеть потім випровадила ся з Народного Дому.

Описуючи ту сумну історию львівскої Бесїди з Народним Домом, *Правда* з 1873-го року на сторонї 406 так відзиває ся до Русинів:

„Чи довго нам ще з заложеними руками на се приглядати ся? Пора, братя, взяти ся рішучо за дїло, інакше осудить нас история за се, що ми, значучи круті дороги, якими ходять люди, накидуючи ся нашому народови на проводирів, не остерегли сего народу перед его ворогами, що ми не демаскували перед нашою сїль-

---

Чолом доземний моїй же таки знаній.*)

Я знав тебе маленькою, різвою,
і буде вже тому з півсотнї лїт.
Ми бачили богацько див з тобою,
ми бачили й пізнали добре сьвіт;
боролись ми не раз, не два з судьбою,
і в боротьбі осипав ся наш цьвіт.
Від сьвіту ми прегордого відбились
та в старости ще красше полюбились.
Скажи, коли-б вернув ся знов той день,
як бачились у-перве ми з тобою,
чи знов би ти сьпівала тих пісень,
що по сьвітах летять було за мною?
Чи знов би ти, зачувши дзень-дзелень,
на мурозї лягала головою
і слухала музику тих копит,
що до твоїх несли мене ворїт?

О! знаю, що коли-б еси і з раю
кінця й вінця усїх земних розлук,
почула, що доріженьку верстаю
до тебе крізь дими пекельних мук
і серденьком на силах знемогаю
і падає знеможений мій дух, —
позичила-б ти крил у серафима
і ринулась к менї сьвіт-за-очима.

І в морок зла зі сьвіту чистоти
метнулась би одним-одна душею...
Перемогла-б нечисту силу ти
пречистою потугою своєю, —
і, в парі, ми в чудовні висоти
знялись би знов понад житя грязею,
і, після всїх трівог і заверух,
були-б, — один блаженно тихий дух...

Панько Кулїш.

*) Подаємо сю прегарну поезию П. Кулїша із збірника „Дзвін“, виданого 1893 року в Женеві. Кулїш пише в тїй поезиї про свою жінку, також письменницю (Ганну Барвінок.)

Єї образок.

Коли твій образок я возьму в руки,
то в серцю, що давно під ледом бе,
встають всї болї, всї колишнї муки, —
до сьвіта рветь ся приспане жите.

Всї ті чутя, що в серци здавна вяпуть,
нове жите, нову вбирають стать;
одні менї з очий слезами капуть,
другі веселку в тих слезах палять.

Колись, колись наш тихий рай весняний
нас колисав, снував чудові сни,
а той ручай, блакитом ма ьований,
був сьвідком мрій і нашої любви.

Як день один минули всї ті хвилї
і споловів роскішний сьвіт чудес,
май перецвив, убрались ледом филї,
захмарив ся блакитний звід небес.

Пропала в мене віра в ідеали
і в щастє, що в любві гадав найти...
Чом скоро так пахучі цьвіти звяли?
Не винен я — ах! чи невинна ти?...

Та все-ж, як образок твій возьму в руки,
то в серцю, що давно під ледом бе,
встають всї болї, всї колишнї муки,
до сьвіта рветь ся приспане жите...

Ясьмини.

Чи тямиш нашу молоденьку весну
і мрії ті, що в вирій вiдлетїли,
і ту любов, як тихий май чудесну,
цїлунки ті, що нам в них душі мліли?

Рій пташенят в галузях джибонів,
кругом ясьмини білі цвили,
здалека сьвіт як море гомонїв,
нам тихі хвилї щастя плили...

О доле ти! о раю мій чудовий,
недовга радости була хвилина!
Сном счезли наші мрії лазурові,
ще заким цьвіт опав з ясьмина...

Ще нинї я твої цїлунки чую,
ще нинї бачу очи поломінні,
та вже про тебе я не засумую, —
звялили серце холоди осїнні...

Ти вже не той, що раз колись між люди
вносив сьвіти роскішні, повні крас;
живі слова завмерли в твоїй груди
і дух твій, наче жужель, вже погас...

Я не сумую й згадувать не хочу,
що ти колись любив мене хвилину...
Та нинї ще слїзми заходять очи
менї на вид зівялого ясьмину...

Катерина Г.

скою інтелїґенциєю самозваних проводирів, вискуючих патріотизм єї для своїх амбітних цїлий! Противники наші своїми послїдними поступками кинули цїлому народному сторонництву рукавицю. Ми піднимаємо єї, піднимаємо з тим увіренем, що приступаємо до борби тяжкої, але борби сьвятої, до борби за сьвяту народну справу, котра скорше чи пізнїйше побідити мусить". — —

Так писала тодї *Правда*.

. . . .

А нинї що дїє ся? Народний Дім навіть самого Романчука не хоче приймити в члени, а не то иньших народовцїв; руского театру і за гроші не пускає в свою салю; всїми силами підпирає москвофільство, а за те народовцї — ті народовцї, по котрих *Правда* так давно надїяла ся „борби за сьвяту народну справу" і то борби против москвофілів,, — тепер пішли в найми москвофілів. Тілько вже разів львівскі кацапи випрали народовцїв по лици і викинули за двері, а ті бідолахи, закидуючі другим льокайство, самі йдуть в льокаї. Нїчого не навчили ся. — —

Їх Народна Рада скапітулювала. По шумних заявах, що акцию виборчу до ради державної поведе „самостійно", здала ся тепер на ласку-неласку т. зв. руского краєвого комітету виборчого. Акт капітуляцийний помістило *Дѣло* з 15-го лютого; він такий:

„Відозвою з дня 27. вересня 1896 р. оголосили ми, — пише видїл „Народної Ради" - що товариство наше при теперішних виборах буде вести акцию самостійно. Після того поробили ми приготовленя до тої акциї і по повітах стали завязувати комітети виборчі. Між тим відпоручники всего (?) руского духовеньства на з'їздї 10. грудня рішили одноголосно завязати спільний комітет виборчий з другою головною партиєю (?). Супротив того факту постановили ми, щоби не роздроблювати руских сил, після артикулу VIII народної проґрами, стоячи на становищи самостійности руского народу (!), приступити до спільної акциї, котрої впрочім вже і перше наші члени з многих сторін краю домагали ся (?). Тим способом утворив ся „краєвий руский (?) комітет виборчий." Комітет той взяв цїлу акцию виборчу в свої руки і втягає до неї загал народу. Наради комітету і цїла его робота ведуть ся в повній згодї і не в інтересї партийнім (?), але в загальнім інтересї руского народу. Отже видїл „Народної Ради" в повній надїї, що тая згода і інтерес народний будуть і дальше руководити працями комітету взиває всїх членів товариства в цїлім краю, щоби акцию сего комітету щиро і всїми силами підпирали. Супроти тої спільної акциї всяка акция покутна або відособлена могла би вийти на шкоду інтересів народних. — Від видїлу „Народної Ради." У Львові, дня 15. н. ст. лютого 1897 р."

Так звучить контракт продажі народу руского межи п. Романчуком а Дїдицким. Хоч контракту сего не підписав іменами своїми видїл „Народної Ради" — мабуть з простого сорому.

Щоби докладно зрозуміти ту „зделку" п. Романчука з госп. Дїдицким, ми пригадаємо дещо з недалекої бувальщини.

І так.

В другій половинї вересня пробовав п. Романчук до акциї виборчої увійти в спілку з нашими радикалами. Радикали заявили однакож, що они лише тодї приступлять до спільної акциї виборчої, наколи видїл „Народної Ради" не сполучить ся з табором москвофільским. Услівя сего не приймив п. Романчук. Се значило, що він задумав з двох союзників: радикалів і москвофілів, вибрати послїдних. Однакож видїл „Народної Ради" яко товариства, заснованого для оборони прав національних руского народу, не мав ще у вересни м. р. сьмілости пійти туди, куди его на власну руку і у власнім личнім інтересї хотів повести п. Романчук. Більшість видїлу рішила проте вести акцию виборчу до ради державної самостійно. Тодї почав п. Романчук закулїсову роботу, в котрій він несугірший майстер. Він і „Дѣло" зробили опінїю провінциї, котра будь-то домагала ся спільної акциї з москвофілами. Адвокати з канцелярийною полїтикою (т. зн. сидїти на двох стілцях, щоб лише ішла клієнтеля) прийшли єму в поміч враз з делеґатами духовеньства. Делеґация ся складала ся в $^9/_{10}$ частях з ряних кацапів. Народовцї були там лише декорациєю. Зложено відтак без видїлу і против волї видїлу „Народної Ради" спільний комітет виборчий, на котрого чолї знов для декорациї поставлено о. Озаркевича, котрого душею однакож стали п. Романчук і госп. Дїдицкий. В виду довершеного факту видїл „Народної Ради" мусїв скапітулювати і дїйсно скапітулював.

Широкого коментаря до тої відозви — каже на то справедливо *Руслан* — не потрібно. Відозва сама „Народної Ради" така щира, що єї поясняти річ злишна. Однакож дїйсна цїль вийде аж тодї на верх як під ту відозву підложимо то, що висказати прилюдно видїл „Народної Ради" соромив ся. І так соромив ся видїл сказати, що він не з'орґанїзував народовцїв до акциї виборчої; що сполука довершена п. Романчуком не є сполукою з „другою головною партиєю рускою," а просто з наймитами московскими; що артикул VIII. народної проґрами о самостійности народу руского (слова окремішности народу руского від московского не ужито) лишив ся лише на папері: що під „повною згодою" з кацапами треба розуміти капітуляцию народовцїв, та що видїл „Народної Ради" лише длятого збороняє членам своїм вести яку-небудь „акцию покутну або відособлену," бо акция така могла би вийти на шкоду — не „інтересів народних," як сказано в відозві, але на шкоду інтересів нового союзника п. Романчука — на шкоду інтересів фракциї москвофільскої.

Нас народовцїв — каже дальше *Руслан* — відозва видїлу „Народної Ради" зовсїм не альтерує. Ми передвиджували, що цїле дїло возьме такий а не иньший оборот. Потопаючий чїпає ся стеблинки, здесперований стріляє собі в лоб, а банкрут полїтичний зрікає ся найсьвятїйших для кождого ідеалів, щоби лише поратувати себе хвилево. Сталось се, що колись в розпуцї сказав заступник голови „Народної Ради": ми звяжемо ся і з чортом. Чорт сам вправдї не подав їм руки, але підставив за себе — наймитів московских...

. . . .

Чи здав ся на що народовцям досьвід?

Чому Романчука і его прихильників не приймуть москвофіли тепер на доказ згоди в члени Народного Дому?

Чи львівску Руску Бесїду і Просьвіту вже не болить та пригода з кацапами з перед 25 лїт? Коли забули, нехай пригадають собі!

Чи пізнїйше ми що зискали коли на консолїдациї з москвофілами?

Чи рускі народовцї вже зовсїм покинули думку взяти в свої руки львівский Народний Дім і Ставропіґію, ті гнїзда кацапскі? А чи теперішна дорога до того веде?

Над тими питанями повинні застановити ся ті львівскі рускі консолїдатори з Р. Бесїди, Народної Ради і Просьвіти, котрі сего року можуть обходити 25-лїтний ювилей своєї — глупоти.

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 23-го лютого 1897.

З виборчого руху. Подаємо кандидатів, що на Буковинї старають ся о посольство:

В пятій куриї: С. Винницкий і Ґеорґій Попович (кандидат Волохів-поступовцїв). В четвер-

---

1)

ЗАЛЇСЄ.

Повість

ОСИПА МАКОВЕЯ.

I.

Коли-б село Залїсє, положене у всхідній Галичинї, мало свого лїтописця, то він день 9-го червня 1891. року мусїв би записати в лїтописи села як день невиданого нещастя, якого і найстарші люди Залїся не запамятали. Вправдї те саме нещастє стрінуло тодї і иньші села в тїй сторонї, що Залїсє, однак на жаднім не оставило оно таких тяжких слїдів, як на тім селї. Нещастє се найшло малий відгомін і в ріжних часописях, але сьвіт гнеть его забув, в селї же наслїдки его давали ся в знаки ще довгі лїта.

А склало ся се нещастє так:

Василь Левіцкий, парох Залїся, вернувши з похорону, ще дрімав по обідї на отоманцї, коли нараз збудила его жінка, нетерпеливо посїпавши за плече.

— Що стало ся, Мариню? — спитав о. Василь здивовано, протираючи очи. — Чи то вже так пізно, що так потемнїло?

— Але-ж де там! — відповіла жінка. — Ще пятої години нема! То страшна буря надходить. Чуєш, який шум?

О. Левіцкий зірвав ся з отоманки, прискочив до вікна і сам налякав ся:

— Яка страшна хмара! — кликнув. — Боже, що то буде? Де дїти?

— Всї дома.

Левіцкий мав у першій хвилї охоту вибігти на подвірє, але жінка здержала его силоміць за рукав. До того в сусїдній наріжній комнатї скричало нараз кілька жіночих голосів: „татунцю!" і Левіцкий з жінкою метнули ся зараз туди. Всї збігли ся до одної комнати: бабуся Клявдзя і чотири доньки Левіцкого, він сам і его жінка.

А на дворі справдї виглядало несамовито. Коли би велике озеро пробило собі греблю і вилляло ся нагло в широке русло з скелистими берегами та стрімкими порогами, то ще такого шуму не наробило би, який тепер був, особливо в лїсї. Під покривалом тяжкої чорної хмари, що нависла над лїсом, там ішла люта борба о житє і смерть; страшний вихор кидав собою верхами лїса і дерева громадно схиляли перед ним покірно свої голови, а слабші з тяжким стоном скидали свої верхи на землю. Ще не розігнули своїх похилених спин, а вже вихор закрав ся прогалиною у спід лїса, вдарив собою об землю, завадив о столїтні дуби і сосни, заревів з лютости, потермосив пнями, — і дерева з лопотом клали ся переможені на землю, виставляючи на верх своє корінє з землею. Поваливши противників, вихор утїкав з поміж трупів, злїтав над лїс, віддихав хвилинку і поринав знову в лїсї, як в озері, перевертаючи все по дорозї до гори коренем. Та се лиш був початок — перші вистріли в битві...

Сама головна ворожа сила що-йно надходила і несла погибіль для всего, що на дорозї стрітила. Ішла она поважна, висока, чорна, з широкими плечима. У споду єї курило ся, мов чорний дим, а дикі, пекольні голоси летїли з нею. Столїтні дерева і малі корчі підскакували нараз у воздух, крутили ся і мертві падали на галузє своїх товаришів. То не був вихор, з котрим дуб може побороти ся; се була воздушна труба, для котрої дуби були іграшкою. Она виривала дерева, як бурян, підкидала ними, копала їх зневажливо і доптала тяжкими ногами, аж галузє, мов кости, тріщало і ломило ся. Єї дорога стелила ся самими трупами...

тії курії: Др. В. Волян — против него в Вижниці окликали кандидатуру радника В. Ясеницкого; Евдокій Гормузакі — против него самі селяни видвигнули кандидатуру д-ра Стоцкого на повіти Садаґура-Чернівці-Серет-Сторожинець; далі Янко Лупул.

В Чернівцях бурмистр Кохановский — контр-кандидатом его є адвокат др. Штравхер. В Радівцях-Сучава-Серет давнійший посол Міскольчі — против него богач жид Барбер. — З палати торговельної Тіґінґер. — З більшої посілости: Стефанович і Василько, а за релігійний фонд Калінескул або Цуркан.

П. Вінкентий Буреш, контр-кандидат д-ра Воляна, розкинув по цілім повіті картки з такими словами: „Я все ще не зрік ся своєї кандидатури, а зачувши, що моїм противним кандидатом є знаний, але нам зовсім незнаний др. Волян, заявляю, що радо зречу ся своєї кандидатури, коли менї хто дасть потакуючу відповідь на ті три питаня: 1. Що доброго зробив др. Волян за останних 6 літ в раді державній для свого повіта? 2. Чи др. Волян мав коли яку промову в справах краєвих (хиба що жадав замкненя наради)? 3. Чи др. Волян взагалі боронив інтересів Русинів, котрих заступав? — Буреш. Очивидна річ, потакнути на сї три питаня нїхто не може. Та проте п. Буреш буде мати з д-ром Воляном тяжку борбу, бо не має за собою Волохів. А др. Волян величавими балями зискує собі „симпатию" Волохів. Шкода, що нїчим иньшим не може заімпонувати.

Варварска брутальність буковиньских кацапів і Волохів виявила ся найлїпше в тім, що хоч посол Є. Піґуляк зовсім нїгде не кандидує і не думає кандидувати задля слабого здоровя, а проте москвофільскі і волоскі ґазети нападають его в безличний спосіб. Таким способом тілько погорду можуть від нас мати у відповідь.

Промоциї на черновецкім університетї на докторів прав одержали в послїдних днях Стефан Бахницкий, Маєр Шіфтер і Ізаак Шмірер.

Пир у краєвого президента ґрафа Ґоеса відбув ся в суботу дня 20-го лютого о годині $^1/_2$7-ої вечером. З Русинів були прошені посли проф. Піґуляк і проф. унів. др. Смаль-Стоцкий. Товариство забавило до 9-ої години.

На засїданю математично-природничої секциї Наук. Тов. ім. Шевченка дня 15-го лютого вибрано головою проф. Івана Верхратського, заступником голови д-ра Щасного Сельского а секретарем Івана Раковского. Рішено видавати орґан неперіодичний під заг. „Збірник секциї математично-природничої Наук. тов. ім. Шевченка". Редакцию того орґану секцийного віддано проф. Ів. Верхратскому і проф. Вол. Левицкому. Дальше рішено віддати до друку працї проф. Вол. Левицкого: „Про переступ чисел *e* і *π*" і „Докази істнованя інтеґралів рівнань діференцияльних."

В справі шпигуньства в кругах войскових голосять дальше, що відбула ся судово-войскова ревізия в мешканях редактора „Галичанина" п. Маркова і редактора „Страхопуда" п. Мончаловского.

Сьвято дерев. В Америцї є цїкавий звичай і має він назву „сьвято дерев." Звичай той полягає на тім, що якогось означеного дня, рік річно, кожда дитина, учащаюча до школи, має обовязок власноручно засадити мале деревце овочеве, або яке иньше, котре малоби би послужити до затїненя будучих плянтаций. В наслїдок того звичаю, улиці міст американьских, густо обсаджені деревами, дають мешканцям холод в лїтні горячі днї, а заразом підносять красу міста. Так отже бажає американьский горожанин кожду вільну пядь землї як найкористнїйше зужиткувати. Кілька стіп квадратових землї посьвячує щорічно своїй дитинї на засаджене овочевого деревця, котре в часї дасть єму овочі, або на власний пожиток або на спродаж. Кобито так у нас увійшло в звичай „сьвято дерев."

Також фабрикант. Поліция в Кракові викрила перед кількома днями фабрику „правдивого коняку французкого звісної в цїлім сьвітї фірми Мартель. Ту фабрику заложив і вів від довшого часу в пивници Мошко Урбах, родом з Хшанова. Фабрикация відбувала ся в дуже простий спосіб, а одинокими приладами до неї були три бочки. Одну з них накривав Урбах густим мішком, на той мішок клав трохи цукру і лив спіритус, вино, коняковую есенцию і т. ин. В той спосіб змішана теч, зацукрована, спливала на дно бочки, звідки хитрий Мошко спускав єї чопом до фляшок. Часто фабрикация „правдивого французкого коняку" відбувала ся рівночасно в трех бочках, коли попит ставав більший. Однако Урбах не лиш фабрикував коняк, він сам і продавав его та й цїлком не дорого, бо по 1 зр. 50 кр. за фляшку. Купували у него головно третьорядні шинки, де той коняк продавав ся за дорогі гроші. Дальшому его виробови перешкодили власти, забравши рівночасно і етикети найдені в пивници. Здаєть ся, що й у Львові можна би викрити подібні „фабрики."

Знов вискочив поїзд з шин коло Матівців під Коломиєю. Через те настали спізненя на цїлім шляху Станїславів-Чернівцї, а пасажири мусїли цїлу ніч чекати по стациях. Непорядки на зелїзницях ширять ся в остатних часах аж занадто. Причиною того має бути заведене тепер механїчне уставлюване зворотниць. Зворотниця, уставлена зі стациї за помочию дротів, часто не стягає добре шин до купи і нещасте готове.

Крадїж в міскій касї міста Кракова, якої допустив ся, як ми вже доносили касиер Клосовский, виказує після дальшого шконтрум більші браки в касї, що досягають суми 57.000 зр. Надужитя тревали від кількох лїт. Клосовский мав нахил до гулящого житя з орґіями. Були хвилї, коли він, прийшовши до публичного льокалю, казав приносити собі кілька фляшок шампана і товк одну по другій о землю; відтак, нючи чарку коняку, кидав склом в зеркало і розбивав его. А за все те він платив, так що такі забави коштували его нераз 200—300 зр.

Дрібні вісти. Львівскі броварники звязали ся в товариство, котре обіймає в свій заряд всї львівскі бровари і лисеницкий. Два менші бровари товариство відкупило від дотеперішних властителїв. — Париска поліция при облавах на нічних злодїїв уживає тепер замість давних слїпих лїхтарень сильних електричних. Кидають они несподївано сьвітло на 50 кроків навкруги. При останних таких облавах поліцейскі лїхтарні віддали великі прислуги. — У Львові засновує ся акцийне товариство для нафтяного промислу. — Міністерство фінансів одобрило образки для паперових, 10, 20, 100, 200, 1000, 2000 і 4000 корон; їх емісия наступить зараз, коли тілько згодить ся угорске правительство на ті взори.

Телеґрами „Буковини".

З дня 22-го лютого 1897 року.

Атени. Після донесеня Гаваса чути було вчера безнастанні вистріли з карабінів в околиці Канеї і длятого постановили адмірали бомбардувати табор повстанців. Дали сорок гарматних вистрілів. По здержаню огня видко було вивішену грецку хоругов над табором Греків.

Відень. Цїсар відложив свою подорож до пригіря сьв. Мартина. Уважають се слушною ознакою, що справа грецка заострила ся.

Льондон. Відділ міжнародного війска, що складає ся з 30 французких 10 анґлїйских і 60 італїйских моряків, заняв Ситію.

Пробивши собі широку дорогу лїсом, воздушна труба летїла просто на село.

Приходство стояло на горбі. Хоч тепер настав майже вечірний півсумерк, все-ж із сеї нарожної комнати, в котрій всї збігли ся, можна було крізь одно вікно бачити далеко темний лїс і хмару над ним, а крізь друге до подвіря — сад і дерева, що легко шуміли і тремтїли, мов у страху перед недалеким ворогом, а за садом дах і вежу церкви.

— Яка чорна хмара іде від лїса! — кликнула найстарша панна Ольга, глянувши у вікно, і зараз відскочила з острахом. — По самій землї суне ся, а в низу так курить ся, як би горіла.

— Дивіть ся, стріха летить! — скрикнув панотець. — Ось дерево також! То оркан!

Жінки збили ся разом в кутку на софі, лиш сам о. Левіцкий ще стояв коло вікна.

— Іди геть від вікна! — кликнула жінка на него, але він не відступав, лише стояв як вкопаний.

В комнатї щораз більше темнїло.

— Який шум! як мете піском в вікна! Боже! — ломила руки старенька бабуся Клявдзя та тулила до себе двоє наймолодших внуків.

Нараз на подвірю дав ся чути проймаючий крик: се паробки о. Левіцкого втїкали з поля у стайню і тілько лопнули дверми, сховали ся. Пес, припнятий у буді, став жалібно вити.

— Не видко нїчого! — промовив парох і в тій хвилї, як пострілений, відскочив від вікна та притулив ся до громадки своєї родини, бо страшенний тріск роздав ся коло самої его стодоли, оркан зірвав цїлий дах, кинув его о кільканадесять кроків під стайню, а снопки соломи, видобуті з засіків, немов чорні великі птахи пролетїли попід вікнами. Один околїт завадив о комин приходства і з вагою скотив ся по даху на землю; за ним злетїло кілька цегол.

— Дах зірвало зі стодоли або із шпихлїра! — сказав наляканий парох, але нїхто его не чув, бо в тій хвилї затремтїв цїлий дім, забрязчали вікна — по подвірю приходства пролетїла немов страшна чорна мара з дикими голосами, з шумом і тріском, зломила тополю в брамі, розвалила ще саму браму і пліт, і полетїла просто через сад на церков. Що там далї діяло ся, Левіцкі не бачили, але всї гнеть почули, як затріщали дерева в садї і дзвони на дзвіниці залунали самі якось глухо, протяжно, жалібно. Шум і тріск що раз меншав, — труба воздушна полетїла в сторону села і двора.

Довгу хвилю не міг нїхто з себе добути голосу; всї від страху поніміли...

Все те тревало не більш десяти мінут. Відтак густа мрака залягла село і десь далеко залунав грім. Великі каплї дощу вдарили виразно по даху і по вікнах приходства. Грім що раз зближав ся, каплї ставали частїйші, густїйші, ще хвиля одна-друга і — злива з градом затопила село. Страшна блискавиця роздерла пітьму а вслїд за нею грім потряс землею.

Вся родина Левіцких відвернула очи від вікон і тілько слухала, як тяжкий град ударяв по даху приходства, спадав з вагою на землю і творив шум безнастанний.

— Треба би лямпу засьвітити! — відізвала ся бабуся. — Заслони вікно, Василю!

(Дальше буде.)

Стамбул. На раді міністрів постановили сконцентрувати в західній части балканьского півострова 250 баталіонів радифів, щоби боронити Македонії.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
до Чернівців								
З Відня, Кракова, Львова, Станїслава, Коломиї і Снятина	11^{28}	.	.	$6^{\underline{57}}$	$10^{\underline{28}}$	$5^{\underline{50}}$		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	3^{29}	.	.	9^{12}	$10^{\underline{00}}$	$5^{\underline{23}}$		
З Новоселицї, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	11^{13}	$9^{\underline{50}}$

Відходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
з Чернівців								
До Снятина, Коломиї, Станїслава, Львова, Кракова і Відня	3^{47}	.	.	9^{41}	$10^{\underline{29}}$	$5^{\underline{38}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{03}	.	.	$7^{\underline{17}}$	$10^{\underline{48}}$	6^{16}		
До Садаґури, Новоселицї .	.	.	.	.	.	.	4^{30}	6^{12}

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.